

Aan: gemeenteraad

Van: Mark Jansen-van Gaal

Datum: 23 januari 2024

1. Inleiding

Tijdens de vergadering van 18 januari 2024 van de commissie Omgeving heeft wethouder Bouke de Bruin toegezegd met een toelichting te komen over de relatie tussen de openbaarheid van wegen en het bestemmingsplan. Dit in het kader van het raadsvoorstel over de vaststelling van het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Overloon, natuurkampeerterrein Schaartven.

2. Openbaarheid van wegen

De openbaarheid van wegen is geregeld in de Wegenwet, terwijl het bestemmingsplan/omgevingsplan gestoeld is op de Wet ruimtelijke ordening/Omgevingswet. Het zijn dus verschillende kaders met hun eigen (on)mogelijkheden.

Wegen kunnen openbaar zijn als ze op de Wegenlegger vermeld staan (artikel 49 Wegenwet). Maar ook als een weg minimaal 30 jaar lang aaneengesloten voor iedereen toegankelijk is of als een weg 10 jaar voor iedereen toegankelijk is en gedurende die periode in onderhoud is bij de gemeente is sprake van openbaarheid (artikel 4 Wegenwet). Een andere belangrijke bepaling is dat op volgens artikel 14 van de Wegenwet de rechthebbende van een weg (meestal de eigenaar) alle verkeer over deze weg moet dulden. Dus als een openbare weg van eigenaar verandert, dan heeft dat geen invloed op de openbaarheid.

Zowel de scouting als het natuurkampeerterrein gebruiken dezelfde ontsluitingsweg vanaf de Holthesedijk. Deze ontsluitingsweg staat niet op de wegenlegger. De bereikbaarheid van het kampeerterrein loopt via deze ontsluitingsweg en een weg die van de ontsluitingsweg naar het kampeerterrein loopt, zie onderstaand kaartje.

De ontsluitingsweg is eigendom van de gemeente en wordt al meer dan 10 jaar onderhouden door de gemeente. Daarmee is de ontsluitingsweg openbaar, hoewel al meer dan 20 jaar deze weg met een poort is afgesloten voor het autoverkeer. (zie onderstaande foto). De scouting en de kampeertereineigenaar beschikken over een sleutel van deze poort.

Foto: streetsmart/12 december 2023/genomen vanaf Holthesedijk

De weg vanaf de ontsluitingsweg naar het kampeerterein is in 2019, samen met het kampeerterein en een flink stuk bos, door de gemeente Boxmeer verkocht aan de huidige eigenaar. Deze weg, bedoeld voor de campers/kampeeders, maar ook als fiets- en wandelpad. Aangenomen kan worden dat deze weg al meer dan 30 jaar voor iedereen toegankelijk is en daarom de status van 'openbare weg' heeft.

3. Bestemmingsplan

Een bestemmingsplan regelt de bestemming van een perceel. Nu is het zo dat (nagenoeg) alle wegen geschikt voor auto's, inclusief de aangrenzende fietsstroken en trottoirs in onze gemeente de

bestemming 'Verkeer' hebben. De regels die bij deze bestemming horen laten bebouwing, anders dan verkeersvoorzieningen, niet toe. Naast een gebruik voor het verkeer, staan de regels ook een gebruik als groenstrook of parkeren toe. Het bestemmingsplan voorkomt dus dat een weg bebouwd wordt of strijdig wordt gebruikt. Strikt genomen is dit iets anders dan het waarborgen van de openbaarheid. Wel draagt een verkeersbestemming bij aan het waarborgen van de openbaarheid.

De onverharde wegen of fiets- of wandelpaden zijn vaak niet afzonderlijk bestemd als 'Verkeer'. Dit soort wegen maken vaak deel uit van een grote geheel (zoals een bos of park) en hebben de bestemming 'Natuur' of 'Groen' gekregen. De bij deze bestemming behorende regels laten dan verkeersvoorzieningen voor langzaam verkeer toe. Zo ook in de Overloonsche Duinen/het Schaartven. De fiets- en wandelpaden en onverharde wegen maken onderdeel uit van de bestemming 'Natuur'. In de omschrijving van de bestemming 'Natuur' is dan geregeld dat deze gronden bestemd zijn voor recreatief medegebruik (bijv. fietsen en wandelen).

Het bestemmingsplan maakt het dus mogelijk dat er binnen de bestemming 'Natuur' wegen/paden aanwezig zijn. Het bestemmingsplan bevat echter geen verplichting voor de eigenaar om paden in stand te houden en openbaar te houden. Dat regelt de Wegenwet.

4. Conclusie

De Wegenwet waarborgt de openbaarheid van wegen. Het bestemmingsplan ondersteunt door gebruiks- en bouwregels de openbaarheid van wegen.